

Datum 2017-10-18
Diarienummer RHK 2017-00120

Samråd för funktionshindersfrågor den 5 oktober 2017

Närvarande:

Britt Artursson
Erik Johansson Lönnroth
Mona Eriksson
Kent Olaisson
Elaine Johansson
Ulla Adolfsson
Lena Svensson
Kenneth Sandberg

Kommittén för mänskliga rättigheter:

Stig-Olov Tingbratt
Rasha Riad Sandén
Stefan Hjertén
Peter Legendi

Avdelning mänskliga rättigheter

Viveca Reimers
Åsa Olsson

Dagordning och föregående anteckningar godkändes.

Från förmiddagens gemensamma samråd med Hälso- och sjukvårdsstyrelsen återstår tre frågor att besvara.

Arbetsmarknad i Västra Götalandsregionen

Kristina Wallén och Camilla Salén HR-avdelningen Västra Götalandsregionen berättar om Västra Götalandsregionens strategi för att anställa personer med funktionsnedsättning. Se bifogad presentation.

Dåtid:

Kristina gav en tillbakablick på projektet Arbetsmarknadsnoder som startade år 2009. Syftet var att öka möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att få arbete inom Västra Götalandsregionens verksamheter. Totalt 278 personer fick praktikplats och 227 fick anställning. År 2012 avslutas projektet med inriktning på att arbetsformerna ska fortsätta och en långsiktig organisation för arbetsmarknadsinsatser ska utarbetas. 31/12-2012 var 150 personer anställda.

Slutsats av arbetsmarknadsnodsprojektet:

- Genom att driva projektet ökade antalet anställda med funktionsnedsättning med ca 65 personer/år
- En särskild organisation för arbetsmarknadsinsatser behövs för att säkerställa att frågorna bevakas
- Det behövs en tydlig styrning med uttalat ansvar för olika funktioner som hanterar arbetsmarknadsfrågor
- Tydligare förankring inom Västra Götalandsregionen bl.a. genom attitydpåverkan, informationsinsatser och utbildningar i alla led
- Styrmedel behövs

Nutid

- Uppdrag från Personalutskottet
- Långsiktig organisation för arbetsmarknadsinsatser i VGR
- PILA som betyder praktik, introduktion, lärande, arbete är en sluss in i VGR.
- Central finansiering av insatser

PILA är inte ett projekt utan ska långsiktigt arbeta för att anställa personer med funktionsnedsättning. PILA riktar sig till

unga arbetslösa, personer med funktionsnedsättning och nyanlända.

Sluss in via PILA – sedan avtrappning med syfte att få en vanlig anställning.

- 112 personer med funktionsnedsättning i anställning (maj 2017)
- 2017 har 28 personer startat praktik eller arbetsträning med plan att anställas med centrala medel från PILA

Exempel på de yrken personer anställs inom är: arkiv, scanning, posthantering, städuppgifter vaktmästartjänster, undersköterska och medicinsk sekreterare.

Framtid

Varje förvaltning gör en plan med personalrekrytering via PILA med sina fackliga kontakter. Varje förvaltning sätter upp ett måltal för anställning via PILA och har utsett en kontaktperson. Utbildning av dessa kontaktpersoner samt utbildningsmaterial till arbetsplatserna. Förbättrad samverkan med Arbetsförmedlingen.

Samrådets fråga 1: Praktikplatser i Västra Götalandsregionen:

Att få en bra kontakt med arbetslivet är väldigt viktigt för alla skolungdomar. Ett sätt att få denna kontakt är genom praktikplatser både under och efter skoltiden på olika arbetsplatser inom hela Regionen. Vi undrar Om det finns statistik över hur många praktikplatser som har förmedlats som vi kan få?

Hur kan Regionen få till fler praktikplatser?

Svar: Det som erbjuds skolungdomar är feriepraktiken i VGR:s olika verksamheter, ca 500 platser/år. Dit får alla gymnasieelever boende i Västra Götaland söka de "jobb" de är intresserade av och de lottas sedan till platserna. Alla ungdomar behandlas lika och får jobba efter sina egna förutsättningar. Vi vet hur många ungdomar som fått feriepraktikplats, men kodar inte eventuella funktionsnedsättningar. Elever från särskolan går bredvid sin mentor och gör det eleven kan göra, precis som övriga feriepraktikanter. I det centrala uppdraget till PILA ingår inte att hantera skolpraktik. Det gör skolorna själva och då vänder de sig direkt till olika företag, kommuner och troligtvis också till enskilda förvaltningar i VGR. Eftersom man inte anställer praktikanter så finns det inte möjlighet att räkna dem i våra system. Kristina bedömer att det finns intresse och god vilja till samarbeten på lokal nivå mellan förvaltningar i VGR och olika skolor i länet. Det behöver dock ske utifrån förvaltningarnas egen bedömning om möjligheterna att erbjuda meningsfull skolpraktik.

Samrådets fråga 2: Arbetsmarknad inom Västra Götalandsregionen

Hur arbetar regionen för att kunna anställa fler personer med olika funktionsnedsättningar. Det finns många personer med hög kompetens och med relevant utbildning som idag får sjukersättning i stället för att bidra med sin kompetens.

- Hur jobbar man med anpassningar (flexibel arbetstid, anpassade arbetsuppgifter, kontaktperson mm)?
- Hur arbetar man med rekrytering?

- Hur många personer med funktionshinder har anställts under de sista åren?
- Hur många arbetsanpassningar som man gör?

Svar:

- Det går att göra individuella anpassningar, arbetsförmedlingen anpassar arbetsplats med hjälpmedel.
- Rekryteringar sker genom ordinarie jobbportal i VGR eller genom PILA.
- Västra Götalandsregionen får inte registrera personer med funktionsnedsättningar. Det vi kan se är statistik ovan från PILA.
- Möjligen skulle arbetsförmedlingen kunna sammanställa statistik.

Kommentarer från samrådet:

Att personer med funktionsnedsättning står utanför arbetsmarknaden bygger mycket på fördomar, vad kan VGR göra för att minska det? Kristina svarar att chefer som anställt personer med funktionsnedsättningar från till exempel PILA ska berätta för andra chefer om hur bra det fungerar och VGR har fått goda medarbetare. Det är viktigt att anställda inom Västra Götalandsregionen speglar samhället.

Tyvärr är privata företag fortfarande bättre på att anställa personer med funktionsnedsättningar jämfört med offentlig sektor. SRF har med hjälp av SIFO (ett företag som utför marknads- och opinionsundersökningar) fått veta att varannan person med synnedsättning står utanför arbetsmarknaden.

Samrådets fråga 3: Behov av ledsagarintyg.

Personer med funktionsnedsättning har under de senaste åren allt oftare ombetts bevisa sitt behov av ledsagning och intyg på sin funktionsnedsättning, för att ha rätt till gratis ledsagning på såväl privata som kommunala arrangemang.

Att behöva bevisa sitt funktionshinder och behov av ledsagning är oerhört diskriminerande och inte förenligt med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Vi undrar om inte regionens ledamöter och ersättare i SKL:s (Sveriges Kommuner och Landsting) styrelse och berörda beredningar kan arbeta för att få ett rikstäckande intyg i plånboksformat om ens behov av ledsagning?

Svar/diskussion:

Ett annat alternativ kan vara att verksamhet/läkare inom VGR kan utfärda intyg som visar att personen har en funktionsnedsättning och behöver stöd av en ledsagare. Om målet för funktionshinderspolicen är att uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället så kan ett ledsagarintyg vara en del för att uppnå målet. Det handlar inte om att få ekonomiska fördelar utan att kunna delta i samhällslivet på jämlika villkor. Flera exempel på problem togs upp på samrådet. Bland annat kan det handla om att behöva visa upp ett tidsbegränsat läkarintyg som ska tolkas av en person i en biljettlucka (intyget kan dessutom kostat flera hundra kronor att få utfärdat) eller att betala biljetter för två personer i kollektivtrafiken. Inom Västtrafik har man länge pratat om ett ledsagarintyg där **ledsagaren** åker gratis. För att få kunskap hur andra regioner

inom Sverige och andra länder gör, behöver en omvärldsanalys göras.

Uppföljning av tidigare ärenden som lyfts till presidiet

- Utökning av tiden för yttre utrop i kollektivtrafiken i Göteborg.

Svar: Västtrafik har nu utökat tiden för yttre utrop med tre timmar under tiden 06.00 – 22.00. Västtrafik är anmäld till Diskrimineringsombudsmannen DO i frågan. Kommittén inväntar DO:s svar.

- Orättvisa att det för företrädare för pensionärsrörelsen betalas ut arvode och inte till företrädare för funktionshindersrörelsen på vissa av de möten som VGR anordnar till exempel HSN.

Svar: Ett förslag om nya regiongemensamma riktlinjer för arvoden är ute på remiss nu. Se nedan.

Remiss om Riktlinje för ersättningar vid samråd

Diskussion om en remiss med förslag att ta fram gemensamma riktlinjer för ersättning för olika samråd och sammanträden inom Västra Götalandsregionen. En synpunkt är att det är negativt att varje nämnd/styrelse/kommitté ska kunna välja ut delar ur ersättningssystemet med risk för att det blir ojämlika ersättningar.

Nya riktlinjer för samråd 2019 – 2022 kommer att tas fram

Det kommer att ske dialog och arbete kring detta under 2018 i samråd och tvärsamråd. Tillägg: På dialogforum den 28 november kommer det att handla om att hämta in synpunkter på hur dialog mellan civilsamhället och Västra Götalandsregionen kan se ut i framtiden. Inbjudan kommer.

Internationella funktionshindersdagen 3 december

Detta är en de dagar som Kommittén för mänskliga rättigheter valt att uppmärksamma varje år. Det blir i någon form på Facebook och Twitter. Ta gärna kontakt om du har förslag. Ett förslag är att uppmärksamma ett evenemang på Dalheimers hus, som Funktionsrätt Göteborg (tidigare HSO Göteborg) anordnar och där Lars Ohly, ny ordförande i Funktionsrätt Sverige deltar.

Referat från kommittén för mänskliga rättigheters sammanträden den 15 juni och 22 september

- 15 juni beslut om parasportstipendium 150 000 kr.
- Uppdragsforskning: Dilemman i vårdsituationer – ny utlysning
- Uppdragsforskning: HBTQ personers intryck av bemötande- ny utlysning
- Uppföljning av samrådsarbetet 2016
- Av Västkuststiftelsens naturområden är 40 inventerade i TD och 40 ska inventeras innan nästa sommar.

Kommittén för mänskliga rättigheter beslutade den 22 september 2017 att uppmärksamma följande högtidsdagar inom kommitténs verksamhetsområde:

- Internationella kvinnodagen
- Internationella dagen för avskaffande av rasdiskriminering
- IDAHOT-dagen
- Internationella dagen för äldre
- Internationella barndagen
- Internationella dagen för mänskliga rättigheter

Dessutom uppmärksammas enligt tidigare beslut

- Samefolkets dag
- Sverigefinnarnas dag
- Internationella Romdagen
- Resanderomers dag
- Förintelsens minnesdag
- Teckenspråkets dag
- Internationella Funktionshindersdagen

Synpunkter som går vidare till presidiet

- Behov av ledsagarintyg. Se sidan 6.
- Konsekvenser av ny fördelning av organisationsbidrag
(förtydligande text tillagt)

Västra Götalands Dövas Länsförbund (VGDL) och Svenska Dövidrott Västra (den senare är organiserad under Sveriges Dövas idrottsförbund) har mycket olika sätt att arbeta för sina medlemmar. VGDL arbetar med intressepolitik inom regionen och jobbar nära Västra Götalandsregionen med till exempel tolkverksamhet, döv-dövblindteam, text- och bildtelefonverksamhet. Har kontakt inom olika områden inom sjukvård som CI-team, deltar på HSNmöten, samrådet för funktionshindersfrågor som möter HSS och kommittén för mänskliga rättigheter. Arbetar för att kunskapen inom sjukvården ska öka vad gäller vikten att beställa teckenspråkstolkar.

Svenska Dövidrott Västra sysslar med idrott och främjar döva personers hälsa via idrott men arbetar inte intressepolitiskt inom regionen som VGDL.

VGDLs organisationsbidrag mer än halveras från 2016 till 2019.

Föreningen har 801 medlemmar. Uppskattad ersättning 2019, 139 201 kr.

Svenska Dövidrott Västras organisationsbidrag fyrdubblas från år 2016 till 2019. Föreningen har 1 093 medlemmar.

Uppskattad ersättning år 2019, 162 606 kr.

Sammanfattning: VGDL är oroliga för att kommittén för mänskliga rättigheters pott för organisationsbidrag ska fördelas på allt fler föreningar som sysslar med idrott och därmed minska storleken på bidragen till de föreningar som arbetar intressepolitiskt.

Övrigt

Hjälpmiddelsutredningen är nu ute på remiss.

SOU 2017:43 På lika villkor! – delaktighet, jämlikhet och effektivitet i hjälpmedelsförsörjningen.

Tider för samråd för funktionshindersfrågor år 2018:

22 februari

17 maj Tvärsamråd förmiddag och eget samråd på eftermiddag

4 oktober gemensamt med HSS på förmiddagen, ordinarie på eftermiddagen

22 november